

APPENDIX

Nno Christi. 1533. Henricus octauus Anglię rex, repudiata priore vxore, alteram ducit, die Pentecostes.

Ingens cometa mense Julio & August. rursus apparuit ad septentrionem, cauda protēsa in Austrum, quadraginta circiter diebus.

Concilium generale (vt ferunt) a Cæsare, summo pontifice, Gallorum rege apparatus, ad publicam Christianę religionis salutem, oremus deum optimum maximū vnanimiter omnes, vt res suscepta foelicem sortiatur exitum.

Clemens. VII. summus pont. ac Frācisus Gallorum rex apud Niciam Insubriū urbem hac de re (vt ferunt) consultant.

Hollandi nauali profectioe armataque classe germanicum oceanum ingressi sunt, vt violenta manu Lubecensium violentiam cohibeant, qui mercatoribus nautisq; Hollandicis mare intercludunt, Christiernum regem suum in vinculis continent, & Cæsario mandato magna pertinacia resistunt, non sine magna vtriusq; partis iactura.

Quinto Octobris Deiparę virginis Marię Antuerpiensis tēplum toto terrarum orbe celeberrimum miserando, proh dolor, conflagrauit incendio.

A Nno Christi. 1534. Paulus. III. natione Romanus, antea dictus Alexander, cognomēto Fanestus, mortuo Clemente septimo pontificatū maximum inuit, mense Octobri, hic Breuiarium Romanum nouum instituit.

Anas

DE QVARTA MONARCHIA 184

Anabaptistę genus hominum execrabile, per occultam factionem (quę hæreticorum consuetudo) excitato tumultu, mense Ianua. occupant Monasterium ciuitatem munitissimam, Vestphalię caput, cunctis eiectis ciuibus, ac direptis eorū bonis, temp'isq; & sacellis dirutis, sacrisq; omnibus profanatis, Episcopus Monasteriensis plerisq; adherētibus sibi principibus eam ciuitatem obsidet atq; oppugnat, illis pertinacissime obtinentibus.

Magna classis Anabaptistarum ex Phrysia & Hollandia et aliis circumiacentibus regionibus, ex numerosa hominum virorum mulierum ac puerorum multitudine coacta, ciuitatem Monasterium clanculum per flumē accedere conata, ab Hollandię præfecto intercipitur, ex iis plurimi fœdissime opinioni pertinaciter herentes, igne, gladio, aquis perimuntur, ab opinione autem resilientes seruantur.

Anabaptistę constituunt sibi Regem, Ioānem factorem quandam ex Leyda Hollandię oppido oriundum, eum vocant Regem cum Israelis, tum Sionis, ciuitatem vero Monasterium, nouam Hierusalem, is vndiq; phanaticos suos mittit prophetas, qui insperato popello damnatissimam clanculum obtrudant hæresim.

Dux Mediolani ducit in vxorem filiam Christierni regis Dacię, captiui, ex Isabella D. Caroli V. imp. sorore prognatam, in aula Cæsarea Bruxelę educatam.

Hulderichum ducem Wirtembergensem apud Gallos exulantem, Philippus Hessorū princeps, ingenti coacta militum Germanorū manu, in patriam reducit.

Angli coniuente rege, Lutheranorum dogma (contempto pontifice Romano) suscipiunt.

DE QVARTA MONARCHIA

ANno. 1535. Salimanus Turcarū imperator in numerabili exercitu Persas adortus ab Hismaele Sophi Persarum rege, magna apud Tauridem clade afficitur.

Anabaptiste ipso die. S. Ioannis Baptiste (pro uida nimirum Dei vltione) capta ciuitate quot quot in ea reperti sunt, ad vnum interficiuntur, mulieribus ac pueris eiectis. Rex aliquot menses carceri mancipatus iussu Episcopi vna cum Bernardo Cnipperdollingio crudeliter occisus, meritas impietatis sue pœnas luit. Execrabilis eius sectæ monstrum Cornelius Grapheus Senat. Ant. à Secretis, heroici carminis penicillo suis coloribus graphice depinxit.

Ingens Anabaptistarū numerus noua rursus conspiratione facta, peramplum atque aquarum ambitu bene munitum cœnobium quoddam in Phrysia occupant, Præfectus Phrysiæ oportune occurrens omneis acerrime repugnantes trucidat, ne virginibus quidem, nempe obstinatissimis parcens.

Amstelredamum, ciuitas maritima, Hollandiæ emporium, post captum Monasterium, & liberatam ab impiis Phrysiā, nocturnis insidiis ab Anabaptistis inuaditur, occupato per vim senatu, vigilibus atque aliquot ex magistratibus occisis, tandem vero superati vna cum eorum pseudoepiscopo, vt seditiosissimi latrones variis (vt meruere) affecti tormentis, publice interficiuntur.

Anno

DE QVARTA MONARCHIA 165

ANno. 1536. Carolus. V. Impera. Cæs. aug. opt. max. vix numerabili exercitu, ingenti classe ex Hispaniis Barchinone soluens, in Africam transiit, Goletam castellum munitissimum, prius (vt ferunt) inexpugnabile, in sinu Carthagineñ. situm Deo certe fautore, parua manu capit. Inde Tunicium vrbē, totius Africę facile caput, ac regni sedē turpiter fugiente Barbarossa eius regni tyrāno, in cruēta victoria occupat, liberatisq; ad multa vsq; milia captiuis Christianis, rebusq; omnibus rite compositis, vero ibidem rege sub certis pactis & conditionibus relicto, Goleta sibi in posterum hereditario iure seruata, in Italiam victor contendit, primūq; prospero cursu in Siciliam delatus, tandem Neapolim incolumis peruenit, Nouit Deus illius indubitatissimus fautor, quem tantus successus sit habiturus euentum, faciat autem is in cuius manu est vt ad Reip. Christianę salutem, ac diuinę eius glorię incrementū oīa prosperrime cedant.

Barbarossa a discessu Cæs. post incursiones hostileis cū in Tunicium, tum in Balearicas insulas factas, Constantinopolim inglorius fugit.

Heluetij occupata Gebenna, Sabaudia partē inuadunt.

Erardus a Marķa Episcopus Leodiēsis & Cardinalis Titu. S. Chrysogoni, patriam Leodiēñ. pacifice rexit, Leodiumq; inter cętera beneficia, elegantissimo palatio decorauit.

Iodocus Clichtoueus, Ioannes Eckius, Ioannes Cocleus, Fridericus Nausea, Ioānes Faber, & innumeri alij catholici scriptores florent.

Ioannes Driedonis de Turnhout theologus Louaniensis, multos cōposuit libros catholicos.

Thomas Morus Britannus, Henrici. viij. Anglię regis Cancellarius, homo vtriusq; linguę do-

DE QVARTA MONARCHIA

Erissimus, ac R. D. Episcopus Roffensis Theologus concionator egregius, post longam carceris molestiam, ob noui matrimonij contradictionem vnâ cum aliquot primariis innocentibus monarchis, capite truncatur.

Dux Mediolani, relicta iuvene nuper ducta vxore, moritur, eius principatus potiundi spe Gallitumultuantur, atq; in Italiam arma parant.

Fridericus comes Palatinus, Dorotheam filiam regis Christierni, ex Isabella Caroli V. Cæsaris sorore progenitam, in aula Bruxellensi alitam admodum iuuentulam, Cæsare assentiente ducit vxorem.

Regina Anglię ab Henrico octauo repudiata, vel morbo, vel contumelię acceptę displicentia (non sine mala tamen vulgi suspitione) moritur. Exequiæ in aula Bruxellensi honorifice celebratę.

ANno Christi. 1537. Henricus octauus Britannię rex, eatenus sibi charissimam publice iubet occidi vxorem gladio, eius rei suspicio adhuc incerta est.

Variis in Britannia aduersus regem excitantur tumultus.

Nobiles aliquot, atq; etiam Episcopi eius tumultus causa ab rege perimuntur.

Gallus magna manu sub ver Arthesiũ ac Flandros perit.

Hesdinum ad Cæsaris ditionem pertinens, multum oppugnatum, Gallis cedit.

Sanpaulus, vrbs & Galli & Cæsaris beneficiis libera, neutriq; adherens parti, a Gallis astu inuaditur, diripitur, possidetur, fortius munitur.

Comes Sanpauli, ob rei (vt putant) indignitatem moritur.

DE QVARTA MONARCHIA 166

Cæsariani Sanpaulum deinde oppugnant, mira celeritate expugnant, vi capiunt, diripiunt, ciuibus militibusq; vsq; ad tria & amplius millia interfectis, immixtis flammis exurunt ac funditus euertunt.

Monstreul ditionis Gallicæ ciuitas ampla & opulenta à Cæsarianis item diripitur, atque eiectis ciuibus omnibus incenditur ac solo æquatur.

Cæsariani plerisque Gallix oppidis ditione acceptis, innumero exercitu Morinos petunt, magnaq; obsidione premunt, curatis autem decumestribus inducis obsidionem soluunt.

Turca Gallo aduersus Cæsarem subuenturus, ingenti exercitu in Italiam traicere parat.

Vniuersa Frisia Carolo. V. Cæsari, duce Georgio Schenck subiecta parer.

Inter Cæsarem & Danos Noruegiosq; & alias orientalis Germaniæ gentes, quadriennales induciæ factæ.

Duo Anabaptistarum episcopi cum aliis nonnullis eius sectæ hominibus Antuerpiæ exusti.

Insueta, in tempestiua, ingens aquarum inundatio in superiori Germania.

FINIS CHRONICES.